

РЕШЕНИЕ

№ 39159

гр. София, 25.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав, в
публично заседание на 28.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **7215** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 13, ал. 9 от Закона за енергетиката.

Образувано е по жалба на Електроразпределение Север АД /ЕРП Север/ срещу решение № Ж-472/28.05.2025 г. на КЕВР. Моли атакуваното решение да бъде отменено. Представя писмени бележки /л. 111/. Претендира разноси. Представя списък /л. 113/.

Ответникът, КЕВР, моли жалбата да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното от жалбоподателя възнаграждение. Представя подробни писмени бележки.

Заинтересованите страни /ЗС/ не взимат становище.

Съдът, като взе предвид представените и приети по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Производството пред КЕВР е образувано по жалба на Стив 98 ООД /л. 42/ срещу ЕРП Север във връзка с бездействието на електроразпределителното дружество за присъединяване на ФЕЦ от 630 kW.

Във връзка с подадената до КЕВР жалба от ЕРП Север е постъпил отговор на 14.04.2025 г. /л. 39/. На 20.12.2024 г. ЕРП Север е изпратило до Електроенергиен системен оператор ЕАД /ЕСО/ искане за съгласуване на условията за присъединяване на несамостоятелна инсталация за производство на ел. енергия към разпределителната мрежа съгл. процедурата на чл. 52 вр. чл. 10, ал. 5 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обектите към електрическите мрежи /л. 30/. В отговор от 03.02.2025 г. /л. 31 гръб/ ЕСО е посочило, че към настоящия момент е налице изчерпване на капацитета на п/ст „Добрич“.

Приложена е и предходна кореспонденция между ЕРП Север и ЕСО /л. 33 и сл./.

В писмо на Електроенергиен системен оператор ЕАД /ЕСО/ до КЕВР от 15.04.2025 г. /л. 29/, е посочено, че с оглед установените технически способности за наличен технически капацитет на електроразпределителната мрежа на ЕРП Север и на електропреносната мрежа на ЕСО в района, присъединяването на нови мощности би довело до недопустимо претоварване на някои електропроводи от „добричкия пръстен“, което застрашава сигурността и надеждността на електрозахранването в целия район. Претоварването на електропреносната мрежа може да доведе до дисбаланс на електроенергийната система на до спирането или нарушаването на електроснабдяването на територията на страната.

На 22.05.2025 г. е изготвен доклад от дирекция Електроенергетика и топлоенергетика при КЕВР /л. 25/.

Решението е прието на закрито заседание в състав Енергетика, видно от протокол № 156 /л. 17/.

С атакуваното решение от 28.05.2025 г. КЕВР е дала указание на ЕРП Север в 30-дневен срок да издаде и предостави на Стив 98 ООД становище за присъединяване към електроразпределителната мрежа на ЕРП Север на несамостоятелна инсталация за производство на ел. енергия с инсталирана мощност 630 kW, предвидена за изграждане към обект за потребление при съобразяване с мотивите на решението на КЕВР.

От правна страна съдът намира следното:

Оспореният индивидуален административен акт - решение № Ж-472//28.05.2025 г., е издаден от компетентен орган – КЕВР, в състав и мнозинство съгласно изискванията на чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗЕ, след изпълнение на предвидената процедура, при спазване на установената форма.

В съответствие с чл. 22, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката /ЗЕ/ КЕВР разглежда жалби на клиенти срещу доставчици на енергия, включително крайни снабдители, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон, като в съответствие с ал. 5 когато комисията приеме жалба за основателна, тя с решението дава задължителни указания по прилагането на закона, а при неоснователна жалба – прекратява производството съгл. чл. 147, ал. 1 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, към която препраща чл. 22, ал. 7 от ЗЕ. В случая, изискванията на Наредбата – чл. 144 и сл. са спазени – изготвен е доклад и е проведено закрито заседание, на което е прието процесното решение, с което на ЕРП Север са дадени задължителни указания.

Между страните не е спорно, че ЕРП Север не е издало становище на Стив 98 ООД във връзка с искането за присъединяване, което е видно и от писмото на ЕРП Север до КЕВР /л. 40/. Не е спорно също така и обстоятелството, че ЕРП Север е изпратило искания до ЕСО за съгласуване/становище по исканото от Стив 98 ООД присъединяване /л. 30 и л. 32/. Спорно е дали ЕРП Север следва да издаде становище за присъединяване на несамостоятелна инсталация за производство на ел. енергия, респ. с какво съдържание, както и дали ЕРП следва да задължи ЕСО да му представи информацията относно необходимите дейности за разширение на електропреносната мрежа, сроковете за осъществяването им и да ги помести в становището си, както КЕВР е посочила в атакуваното решение.

Съобразно разпоредбата на чл. 26 от ЗЕВИ, в приложимата актуална редакция, при подадено искане за присъединяване на енергийни обекти за производство на ел. енергия от възобновяема енергия /ВИ/ операторът на съответната електрическа мрежа извършва проучване и издава становище за условията и начина за присъединяване при условията и по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката /чл. 26, ал. 3 ЗЕВИ/. По аргумент от чл. 26, ал. 5 от ЗЕВИ становището посочва и необходимото за присъединяването разширение и/или реконструкция на електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа. Това обаче не означава, че

при подадено искане за присъединяване ЕРП има безусловно задължение да издаде позитивно за молителя становище по чл. 26, ал. 3 ЗЕВИ. Следва да се съобрази в тази насока разпоредбата на чл. 54 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи /Наредба № 6/2024/, според която мрежовият оператор може мотивирано да откаже да присъедини обект за производство към съответната електрическа мрежа при техническа невъзможност присъединяването да се осъществи в заявения срок за въвеждане на обекта в експлоатация (ал. 1). В този случай мрежовият оператор посочва причините за отказа и необходимите мерки за тяхното отстраняване, както и за осигуряване на условия за присъединяване на обекта за производство съобразно планове за развитие на мрежата (ал. 2). Нормата на чл. 54 от Наредба 6/2024 г. се намира Глава трета; Раздел I „Искане за проучване за присъединяване и условия за присъединяване“, поради което и същата е приложима именно на процесния етап на производството – подадено от Стив 98 ООД искане за издаване на становище за присъединяване от страна на ЕРП Север.

Макар така изменена разпоредбата на чл. 26 от ЗЕВИ привидно да създава задължение за издаване на позитивно становище за присъединяване във всеки един случай, настоящият състав намира, че от логическото тълкуване на същата във вр. с чл. 54 от Наредба № 6/2024 г. и във вр. с останалите нормативни актове в енергийния сектор следва извод, че задължението на електроразпределителното дружество за присъединяване на даден обект на производител на електрическа енергия не е безусловно, а следва да се свърже с друго негово задължение - да следи за спазване на техническите изисквания, които са необходими за присъединяване към електрическата мрежа на производители и клиенти на електрическа енергия, както изрично е посочено в решение 7494 от 6.07.2023 г. на ВАС по адм. д. № 2366/2023 г. Действително същото е постановено преди въпросните изменения на чл. 26 от ЗЕВИ, но решението съдържа изискването за спазване на общия принцип относно техническата възможност за присъединяване. Последното от своя страна следва от необходимостта да се осигури баланс между индивидуалните интереси на производителя на ел. енергия – да се свърже с мрежата и да продава част от произведената ел. енергия /на регулирани преференциални цени/ и тези на обществото, свързани с осигуряване на сигурност и надеждност на електрозахранването в района. Индивидуалните пазарни нужди на производител на ел. енергия не следва да нарушават основни принципи на ЗЕ, като например този по чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗЕ да се осигури качествено и сигурно задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия и природен газ. В този смисъл присъединяването не може да е безусловно, ако би довело до претоварване на мрежата, изключване на клиенти, засягане на енергийната сигурност, или би изисквало несъразмерни инвестиции. В някои случаи то би могло да бъде и физически невъзможно.

Относно конкретния „Добрички пръстен“ е налице трайна съдебна практика, макар и преди измененията на ЗЕВИ, съгласно която присъединяването на нови мощности би довело до претоварване на някои електропроводи, което съответно би застрашило сигурността и надеждността на електрозахранването в района. Това изрично е посочено в Решение № 7494 от 6.07.2023 г. на ВАС по адм. д. № 2366/2023 г., като в същия смисъл са и последвалите необжалвани решения на АССГ по адм.д. № 10051/2023; № 10130/2023; № 2174/2024 г. и други. В подкрепа на изложеното, че становището на ЕРП може да съдържа и отказ за присъединяване, е и разпоредбата на чл. 32 от Директива 2009/72/ЕО от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО, съгласно която операторът на преносна или разпределителна система може да откаже достъп, когато липсва необходимия капацитет. В този смисъл е и решението на СЕС по дело С-239/07. Всичко посочено означава, че насърчаването на производството на енергия от ВИ не може да бъде абсолютизирано

до степен да не се съблюдават нуждите и възможностите на цялата електроенергийна система, в частност възможностите на електропреносната система в района.

Изложеното в контекста на настоящия спор води до следните изводи:

ЕРП Север е длъжно да издаде становище, но същото не следва да е непременно позитивно за молителя Стив 98 ООД. ЗЕВИ не предвижда възможност да не бъде издадено становище, както правилно е приела КЕВР. Оттук нататък обаче в мотивите на КЕВР незаконосъобразно е вменено задължение на ЕРП Север да получи информация от ЕСО ЕАД относно необходимите дейности по разширение на електропреносната мрежа. Няма как едно дружество да задължи друго да направи или да не направи нещо. Органът, който би могъл да задължи ЕСО, е КЕВР. Но подобно задължение недопустимо е вменено на ЕРП Север, което впрочем е изискувало двукратно подробна информация от ЕСО /л. 30 и л. 32/. До КЕВР е изпратено подробно становище относно наличните мощности от ЕСО /л. 29/, което изобщо не е обсъдено в решението на КЕВР. В него са цитирани всички писма на ЕСО до ЕРП Север, съгласно които преносният капацитет на подстанция Добрич е изчерпан. Изпратените от ЕСО до ЕРП Север писма относно липсата на капацитет не са обсъдени от КЕВР в контекста на чл. 54 от Наредба № 6/2024 г., като КЕВР е вменила на ЕРП Север своите правомощия спрямо мрежовия оператор.

С оглед на изложеното решението на КЕВР следва да се отмени и делото да се върне на административния орган като преписка с указание да обсъди дали писмата на ЕСО са такива по чл. 54 от Наредба № 6/2024 г. Ако счете, че не са, следва да даде на ЕСО задължителни указания относно съдържанието на становището му в контекста на наличната в КЕВР информация по други преписки относно капацитета в Добричкия пръстен и принципа на служебното начало. При необходимост следва да се извърши експертиза, която да установи техническата възможност за присъединяване. Едва след изясняване на фактическата обстановка в пълнота КЕВР би могла да разпреди на ЕРП Север да издаде становище съобразно събраните в административното производство доказателства при това – не непременно позитивно за молителя Стив 98 ООД, като се отчетат разпоредбите на горецитираната Директива, цялостната нормативна уредба на сектора и основните принципи, свързани със сигурност и непрекъснатост на захранването на обществото с електрическа енергия. Както беше посочено – не е спорно, че ЕРП Север не е издало становище, но в диспозитива на решението на КЕВР се препраща към мотивите му. А в последните, при липса на изяснена в пълнота фактическа обстановка, КЕВР недопустимо е възложила на ЕРП Север задължения спрямо ЕСО за изискване на информация. Тоест, ако ЕСО не я предостави на ЕРП Север, именно последното би носило отговорност за неизпълнение на решението на КЕВР, което е недопустимо. Неправилно и при непълнота на доказателствата ЕРП Север е задължено и да издаде позитивно за молителя становище. Инвеститорът безусловно има право на становище, но няма гарантирано право на позитивно такова, тъй като, както бе посочено, подобно разширително тълкуване на нормите на ЗЕВИ би могло да влезе в колизия с правата на всички останали субекти от енергийната система. В закона няма текст, съгл. който операторът е длъжен да присъедини инвеститора, независимо дали това би нарушило техническата безопасност, качеството на електроснабдяване или преносната способност на мрежата – все обстоятелства, които подлежат на изследване и трябва да са налице, за да може да се издаде позитивно становище от страна на ЕРП Север.

Следователно жалбата се явява основателна.

При този изход на спора в тежест на ответника остават направените от него разноски. Жалбоподателят претендира разноски, поради което и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, съгл. която възнаграждението по адм. дела е от 200 до 300 лева, и с оглед фактическата и правна сложност на

делото, ответникът следва да заплати на ЕРП Север юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева, както и държавна такса в размер на 50 лева. Възражението за прекомерност на възнаграждението е частично основателно, доколкото делото не е с особена фактическа и правна сложност, приключило е в едно съдебно заседание, но от друга страна процесуалният представител на жалбоподателя е изготвил жалбата и е представил писмени бележки, тоест е осъществил ефективна защита, поради което и възнаграждението вместо поискания размер от 240 лева, следва да бъде намалено на 200 лева.

Така мотивиран АССГ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Електроразпределение Север АД решение № Ж-472/28.05.2025 г. на КЕВР.

ВРЪЩА делото като преписка на КЕВР за произнасяне при съобразяване с мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА КЕВР да заплати на Електроразпределение Север АД направените по делото разноси за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение в размер общо на 250 лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: